

Sygn. akt II Ca 43/13

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 12 marca 2013r .

Sąd Okręgowy w Świdnicy, II Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Anatol Gul

Sędziowie: SO Barbara Nowicka

SO Jerzy Dydo

Protokolant: Alicja Marciniak

po rozpoznaniu w dniu 12 marca 2013r. w Świdnicy

na rozprawie

sprawy z powództwa R. O. i A. O.

przeciwko (...) SA w K. Oddziałowi w W.

o nakazanie

na skutek apelacji strony pozwanej

od wyroku Sądu Rejonowego w Świdnicy

z dnia 12 listopada 2012r., sygn. akt I C 600/12

uchyla zaskarżony wyrok i przekazuje sprawę Sądowi Rejonowemu

w Świdnicy do ponownego rozpoznania.

Sygn.akt II Ca 43/13

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 12.11.2012r Sad Rejonowy w Świdnicy I Wydział Cywilny nakazał stronie pozwanej (...) S.A.w K.– Oddziałowi w W.przeniesienie w terminie do 31 grudnia 2012r słupa nr 16 wraz z napowietrzną linią niskiego napięcia znajdującego się na działce nr (...)stanowiącej własność powodów R. O.i A. O., położonej w Z., obręb (...)Gmina Ż., dla której Sad Rejonowy w Świdnicy prowadzi księgę wieczystą (...) na granicę tej działki. Ponadto Sąd Rejonowy obciążył pozwanego kosztami procesu.

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny:

Powodowie są właścicielami działki numer (...)o powierzchni o,1532 ha, położonej w Z.gmina Ż.. W miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego działka przeznaczona jest do zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej. Przy tworzeniu planu zagospodarowania brano pod uwagę możliwość przesunięcia słupa i linii niskiego napięcia. Powodowie nabyli nieruchomość 27.09.2004 roku. Nabyli ją celem postawienia tam domu do zamieszkania. Powód uzyskał informacje , iż istnieje możliwość przesunięcia słupa na koszt strony pozwanej w zamian za to, iż powodowie

nie będą domagać się usunięcia transformatora posadowionego przez niedopatrzenie na innej ich działce. Powodowie, aby nie czynić utrudnień zakładowi energetycznemu zezwolili, aby transformator pozostał na ich nieruchomości przy (...).

Na posesji powodów posadowiona jest napowietrzna linia energetyczna niskiego napięcia zasilana ze stacji (...) oraz będący elementem tej linii jeden słup energetyczny oznaczony nr (...). Urządzenia te powstały nie wcześniej jak w 1994 roku.

Przedsiębiorstwo państwowe „Zakład (...)” z dniem 20.07.1993r. zostało przekształcone w jednoosobową spółkę akcyjną Skarbu Państwa: Zakład (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w W.. Spółka wstąpiła we wszystkie prawa i obowiązki Zakładu (...) w W. (z wyłączeniem praw i obowiązków przejętych przez (...) SA w W.). W 2004r. nastąpiło połączenie poprzez przeniesienie całych majątków spółek: (...) SA, (...) SA, (...) SA, (...) SA na spółkę: Zakład (...) SA, która następnie zmieniła nazwę na (...) SA, od 30.12.2008r. – (...) SA, a od 01.09.2011r. – (...) SA, która jako spółka przejmująca wstąpiła we wszystkie prawa i obowiązki Zakładu (...) SA. /bezsporne/

Powód wystąpił do strony pozwanej o zdemontowanie słupa . Wskazał, iż jego nieruchomość nie korzysta z elektryczności z linii prowadzonej od słupa posadowionego na jego działce. Wskazał, iż słup znacznie ogranicza możliwości posadowienia budynku na przedmiotowej nieruchomości.

W odpowiedzi poinformowano powoda, iż posadowiony na jego działce betonowy słup rozkraczny jest elementem linii poniemieckiej , a przesunięcie może nastąpić na koszt inwestora. W innym piśmie powołano zarzut zasiedzenia służebności gruntowej o treści służebności przesyłu.

Przy tak ustalonym stanie faktycznym Sąd Rejonowy uznał, że roszczenie powodów znajduje oparcie w art.222§ 2 kc. Prawo własności podlega szczególnej materialnoprawnej ochronie i jego naruszenie musi być – w razie usprawiedliwionych potrzeb – jak najmniej dotkliwe dla właścicieli. Rozwiązanie, które zaproponowali powodowie (przesunięcie słupa na granicę działki) było – zdaniem Sądu Rejonowego – optymalne, gdyż nie powodowało likwidacji słupa i linii energetycznej, a pozwalało korzystać powodom z nieruchomości zgodnie z jej społeczno-gospodarczym przeznaczeniem.

Odnosząc się do kluczowego zarzutu zasiedzenia przez pozwanego służebności gruntowej odpowiadającej służebności przesyłu, Sąd Rejonowy uznał możliwość takiego zasiedzenia, co do zasady, ale w przedmiotowej sprawie nie mogło ono nastąpić, ponieważ nie upłynął wystarczający okres czasu dla zasiedzenia służebności gruntowej, nawet przy przyjęciu, że pozwany był posiadaczem w dobrej wierze. Sąd Rejonowy opierając się na przedłożonych przez powodów mapach geodezyjnych oraz na wyjaśnieniach powoda uznał, bowiem, że linia energetyczna wraz z będącym jej elementem słupem nr (...) powstały nie wcześniej jak w 1994r. Na podstawie art.98 kpc Sąd Rejonowy obciążył pozwanego kosztami procesu.

Od wyroku Sądu pierwszej instancji apelację wniósł pozwany zaskarżając wyrok w całości i zarzucając:

1/ naruszenie prawa materialnego / art. 222 § 2 k.c. w zw. z art. 140 k.c / przez przyjęcie, że stan faktyczny istniejący na działce nr (...) w miejscowości Z. stanowi naruszenie praw powodów a przywrócenie do stanu zgodnego z prawem powinno nastąpić przez przesunięcie / do dnia 31 grudnia 2012 r. / słupa nr 16 wraz z linią napowietrzną na granicę działki powodów na koszt pozwanego mimo iż bezsporne jest, że napowietrzna linia niskiego napięcia oraz będący jej elementem słup energetyczny wybudowane zostały w sposób legalny a przeznaczenie działki w chwili jej zakupu / działka rolna / nie kolidowało z istniejącą linią energetyczną,

2/ naruszenie przepisów prawa materialnego / art. 5 k.c / przez przyjęcie, że strona pozwana zobowiązana jest finansować prywatne zamierzenia inwestycyjne powodów / usunięcie na koszt pozwanego kolizji urządzeń energetycznych z planowaną budową domu /, pomimo tego, że powodowie nabyli działkę w 2004 r. znając jej stan faktyczny i prawny/ obciążenie linią przesyłową/ a w toczącym się postępowaniu nie udowodnili w żaden sposób, że taka kolizja rzeczywiście ma miejsce,

3/naruszenie przepisów prawa procesowego art. 233 k.p.c. tzn.:

. sprzeczność istotnych ustaleń Sądu z treścią zebranego w sprawie materiału przez oparcie rozstrzygnięcia wyłącznie o zeznania strony powodowej / tylko zeznaniom powoda sąd dał wiarę / natomiast pominięcia przez Sąd przy orzekaniu w sprawie m.n. zeznań świadka R. B., któremu sąd nie dał wiary a który, wbrew twierdzeniom sądu odniósł się do wieku linii znajdującej się na działce powodów, remontu linii i ewentualnych kosztów przesunięcia linii,

- naruszenie przepisów postępowania art. 233 k.p.c. przez przekroczenie granic zasady swobodnej oceny wiarygodności i mocy dowodów, przez całkowity brak wszechstronnego rozważenia zebranego materiału i orzeczenie o obowiązku przebudowy linii energetycznej bez ustalenia zakresu inwestycji na działce powodów, czy inwestycja ta ma wpływ na linię energetyczną, której jest odgałęzieniem / linia znajdująca się na działce powodów nie jest samodzielnym urządzeniem lecz wchodzi w skład systemu energetycznego/, czasu trwania inwestycji oraz ustalenia jakie będą koszty tej inwestycji.

4/ naruszenie przepisów prawa materialnego art. 292 k.c. w zw. z art. 285 k.c. przez błędne przyjęcie, że strona pozwana nie dowiodła w procesie, że nabyła przez zasiedzenie służebność gruntową odpowiadającą aktualnie służebności przesyłu dla posadowionych na nieruchomości powodów urządzeń linii energetycznej, pomimo tego, że pozwany korzysta z trwałych i widocznych urządzeń posadowionych na gruncie powodów od kilkudziesięciu lat.

Mając na uwadze powyższe wniósł o:

1/ zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie powództwa,

2/ zasądzenie od powoda kosztów postępowania apelacyjnego,

3/ zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego za obie instancje w kwocie wg norm przepisanych.

ewentualnie - uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

Sąd Okręgowy zważył:

Apelacja jest zasadna.

Trafny jest zarzut pozwanego naruszenia przez Sąd Rejonowy przepisu art.233 kpc przez dokonanie wadliwych ustaleń podstawy faktycznej wyroku w zakresie przyjęcia, że sporna linia energetyczna wraz ze słupem nr (...)powstały nie wcześniej jak w 1994r. Ustalenie to nie znajduje podstawy w zgromadzonym materiale dowodowym. Przedłożone na rozprawie w dniu 12.11.2012r przez powoda mapy geodezyjne oraz wyjaśnienia powoda nie dają podstaw do ustalenia, w jakim czasie powstała sporna linia energetyczna. Nie wiadomo, kiedy mapy te zostały sporządzone, do jakiego celu miały służyć, a przede wszystkim z faktu, że na mapie nie została naniesiona linia energetyczna nie można wnioskować, że jej faktycznie nie było w czasie, kiedy mapa była sporządzana. Ustalenie Sądu Rejonowego jest przy tym sprzeczne z zeznaniami świadka R. B., protokołem nr (...)/ k. 53/, a także z ogólną wiedzą na temat elektryfikacji. Trudno, bowiem przypuszczać, że energia elektryczna została doprowadzona do gospodarstwa rolnego sąsiadującego z działka powoda dopiero w 1994r. Wadliwość ustalenia czasu budowy linii elektrycznej ma zasadnicze znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy, ponieważ na tej podstawie Sąd Rejonowy przyjął, że nie nastąpiło zasiedzenie służebności gruntowej przez pozwanego. Stwierdzenie zasiedzenia służebności gruntowej odpowiadającej służebności przesyłu, powoduje, że roszczenie negatoryjne powodów musiałyby być uznane za bezpodstawne. Sąd Okręgowy zgadza się przy tym ze stanowiskiem Sądu Rejonowego, że w przedmiotowej sprawie zasiedzenie służebności gruntowej odpowiadającej służebności przesyłu jest, co do zasady prawnie dopuszczalne. W konsekwencji Sąd Rejonowy naruszył przepis art.292 k.c w związku z art.285 k.c uznając, że pozwany nie zasiedział służebności gruntowej, mimo, że nie zostały ustalone przesłanki zasiedzenia, a przede wszystkim, od jakiego terminu należy liczyć początek biegu zasiedzenia. Zgodzić się należało również z zarzutem apelacji, że Sąd Rejonowy nie dokonał wszechstronnego rozważenia zebranego w sprawie materiału w aspekcie skutków wyroku oraz zarzutu ewentualnego nadużycia przez powodów swojego prawa

podmiotowego. Sąd Rejonowy nie rozważył czy możliwa jest budowa domu na działce powodów mimo posadowionej na niej linii energetycznej, czy możliwe jest przesunięcie linii energetycznej na granice działki, jakie są koszty tej inwestycji, jaki jest minimalny czas jej realizacji, przy założeniu, że potrzebny jest projekt budowlany, przetarg na realizację. Ustalenie tych wszystkich wyżej wymienionych okoliczności wymaga uzupełnienia postępowania dowodowego, łącznie z zasięgnięciem opinii specjalistów. Rzecz jasna będzie to potrzebne tylko wówczas gdyby nietrafny okazał się zarzut pozwanego zasiedzenia służebności gruntowej.

Wykluczenie przez Sąd Rejonowy możliwości zasiedzenia służebności gruntowej, przy braku prawidłowego ustalenia wszystkich przesłanek zasiedzenia służebności gruntowej, oraz nie rozważenia wszechstronnie materiału dowodowego w aspekcie skutków wyroku i ewentualnej możliwości nadużycia prawa przez powodów pozwala na stwierdzenie, że Sąd Rejonowy nie rozpoznał istoty sprawy w konsekwencji musi prowadzić do uchylenia zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania na podstawie art. 386 § 4 kpc.

Przy ponownym rozpoznaniu sprawy Sąd Rejonowy po uzupełnieniu postępowania dowodowego, w kierunku ustalenia wszystkich przesłanek zasiedzenia, w szczególności początku biegu zasiedzenia ponownie rozważy czy nie doszło do zasiedzenia służebności gruntowej przez pozwanego. W przypadku braku stwierdzenia zasiedzenia służebności gruntowej Sąd Rejonowy przeprowadzi również postępowanie dowodowe w zakresie możliwości przesunięcia linii energetycznej, czasu tej inwestycji oraz kosztów, a także możliwości budowy domu na działce powodów, bez przesunięcia linii energetycznej, a następnie dokona wszechstronnego rozważenie zebranego materiału dowodowego w aspekcie stosowania art.222 § 2 kc i art.5 kc.